

Od 227 objekata koje navodi Ministarstvo zaštite životne sredine, samo 46 je dobilo dozvole od stupanja na snagu Zakona 2004. godine. To znači da najmanje 181 objekat radi bez ekoloških dozvola, tj. ilegalno.

Ovo uključuje mnoge od najvećih zagađivača u Srbiji, uključujući sve elektrane na uglj koje upravlja državna Elektroprivreda Srbije (EPS), rudarski kompleks u Boru kojim upravlja Zijin Bor Copper doo, kao i kompleks fabrike gvožđa kojim upravlja HBIS Grupa Srbija. . Dozvole su od vitalnog značaja da bi se osiguralo da su toksične hemikalije iz industrijskih operacija ograničene. Postrojenja koja rade bez njih dovode ljude i prirodu u ozbiljnu i kontinuiranu opasnost.

Nacrtom izmena (1) Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja rok za izdavanje integrisane ekološke dozvole za postojeća postrojenja bio bi odložen do 31. decembra 2024. Oni su usvojeni na sednici Vlade 21. oktobra, bez javne rasprave, i biće skoro sigurno sada odobri Narodna skupština.

Srpska nevladina organizacija Regulatorni institut za obnovljive izvore energije i životnu sredinu (RERI) danas je pisala javnom tužiocu Srbije sa zahtevom za intervenciju.

Ovo je već drugi put da se postojećim postrojenjima produžava rok za dobijanje ekoloških dozvola – poslednji rok je istekao 31. decembra 2020. godine.

„Tajming je teško mogao biti ironičniji“, rekao je Jovan Rajić iz RERI. „Najmanje 23 nove zemlje su se obavezale da će ove nedelje na COP26 (2) postepeno ukinuti energiju iz uglja, ali Vlada Srbije zagađivačima daje nove privilegije.

„Odlaganje roka za izdavanje ekoloških dozvola je jasan signal zagađivačima da za njih ne važe zakoni i da će država uvek biti tu da ih podrži u njihovom bezakonju jer ne mari za zakone i nije u stanju da ih sprovodi. ‘, dodao je Rajić.

RERI je do sada podneo pet zahteva za vanredni inspekcijski nadzor, kao i tri zahteva za pokretanje prekršajnog postupka protiv odgovornih zagađivača, ali još nije izrečena nijedna kazna.

Srpske elektrane na uglj su među najsmrtonosnijim u Evropi, ispumpavaju više sumpor-dioksida od svih 221 termoelektrana na uglj u EU zajedno (3).

„Više od tri miliona ljudi širom Srbije izloženo je prekomerno zagađenom vazduhu. Trenutno stanje degradacije životne sredine svrstava Srbiju u prvih 10 zemalja u svetu sa najvećim brojem prevremenih smrtnih slučajeva koji se pripisuju zagađenju. Odlaganje izdavanja ekoloških dozvola je u suprotnosti sa hitnom potrebom za rešavanjem ekoloških izazova širom Srbije“, rekao je Ognjan Pantić iz Beogradske otvorene škole.

Zemlja je već predmet postupka za rešavanje spora koji je ranije ove godine pokrenuo Sekretarijat Energetske zajednice zbog kršenja Direktive o velikim postrojenjima za

sagorevanje (4), ali su emisije sumpor-dioksida u Srbiji 2020. bile čak i veće nego prethodnih godina.

„Više od polovine od procenjenih 19.000 smrtnih slučajeva izazvanih elektranama na uglj Zapadnog Balkana u periodu 2018-2020. dogodilo se u EU (5), a u isto vreme EU trguje strujom sa regionom, tako da snosi i posledice i deo odgovornosti. Evropska komisija mora da preduzme snažnije mere kako bi uključila kazne u Ugovor o energetske zajednici ako želimo da vidimo bilo kakvo poboljšanje situacije“, rekla je Joana Ciuta iz CEE Bankwatch mreže.

„Ponovo dozvoljavajući elektranama u Srbiji da rade bez ekoloških dozvola, Srbija svesno ugrožava zdravlje svojih građana i životnu sredinu. Srbi su ti koji će platiti ceh lakomislenog odnosa Vlade prema sopstvenim zakonima. U ovom ključnom trenutku u borbi za zaštitu prirode i naše klime, Srbija treba da stavi pravo svog naroda na zdravu životnu sredinu u centar odlučivanja, a ne da koristi svoju zakonsku moć da održi status quo“, rekla je advokatica za energetiku ClientEarth-a Marija Jolie Veder.

Izvor: bankwatch.org